

Asia: Ranuan Näättäavan e-metanolilaitos ja tuulivoima-alue, ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma), Ranua (LAPELY/4828/2024)

Lapin ELY-keskus
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

ETFuels Finland Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa ja e-metanolilaitosta Ranuan Näättäavan alueelle. Hankealueen koko on n. 8 250 ha. Hankkeen vaihtoehtoissa suunnitellaan joko 57 (VE1) tai 48 (VE2) tuulivoimalaa, joiden tuottama sähkö ohjataan suoraan e-metanolin tuotantolaitokseen ilman yhteyttä kantaverkkoon. Hankekokonaisuuteen sisältyy myös noin 30 MW biopolttoainelaitos.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy poronhoitoon ja Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeessa tullaan toteuttamaan metsäkanalintuselvitys, lumijälkilaskenta, susiselvitys, saukkoselvitys, muuttolintujen törmäysmallinnus, Natura-arviointi, lintujen muuttoselvitykset sekä pesimälinnustoselvitys.

Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luke huomauttaa, että luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Pintavesistöjen kannalta on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin: valumavesien ohjailu, ojen selkeytysaltaat, maansiirtotöiden ajoitus, voimaloiden, sähkönsiirtolinjojen ja huoltoteiden sijoitus alueelle on tehtävä lähivesistöt huomioiden. Yhteisvaikutuksia tarkastellessa tulee huomioida, että jokivesistössä vesistöön päätyvä kuormitus (erityisesti humuskuormituksen tapainen hienojakoinen aines) vaikuttaa veden laatuun kuormituspisteestä alavirtaan päin koko joen matkalla, toki laimentuen virtaaman kasvaessa.

Luke huomauttaa myös, että Natura2000 alueiden läheisyyteen sijoittuvassa tuulivoimarakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin herkkiin lajeihin, joiden tilankäyttö on laajaa ja/tai joiden laadukkaista elinympäristöistä on Suomessa puute.

Poronhoito

Hanke sijoittuu Isosydänmaan ja Kuukkaan paliskuntien alueelle, jotka kuuluvat Itäkemijoen merkkipiiriin. Hanke sijoittuu molempien paliskuntien tärkeille kevät- ja kesälaidunalueille.

Hankealueella sijaitsee paliskuntien käytössä olevaa poronhoitoinfrastruktuuria, kuten erotus- ja siirtoaitoja sekä porokämppä. Alueella ei ole kiinteitä aitauksia laidunkierron ohjaamiseen, vaan liikkuminen perustuu vakiintuneisiin kulkureitteihin.

Tutkimustietoa tuulivoiman vaikutuksista porojen käyttäytymiseen ja poronhoitoon on vielä vähän, mutta Ruotsissa tehdyt tutkimukset sekä poronhoitajien kokemukset viittaavat siihen, että keväällä vasonta-aikaan porot saattaisivat olla erityisen herkkiä tuulivoiman aiheuttamille häiriöille. Tuulivoimaloiden, sähkönsiirtolinjojen ja teiden lisäksi myös mahdolliset louhinnat todennäköisesti vaikuttavat haitallisesti alueen poronhoitoon. Vähintäänkin louhinta-aikana porot todennäköisesti välttävät niitä. Myös louhinta-ajan jälkeen ne pienentävät porojen käytettävissä olevia laidunresursseja ja voivat myös olla vaarallisia, erityisesti mikäli ne ovat liian jyrkkäreunaisia.

Luke huomauttaa, että sekä kartta-aineistojen ja aikaisemman tutkimuksen hyödyntäminen on tärkeää. Erityisesti paliskuntien kokemuksellisen tiedon hyödyntäminen on keskeistä, sillä aiheesta on toistaiseksi vain vähän tutkimustietoa ja eri alueilla poronhoitokäytännöt voivat poiketa toisistaan merkittävästi. Luke näkee myös yhteisvaikutusten arvioinnin erittäin keskeisenä. Yhteisvaikutukset alueen poronhoitoon voivat mahdollisesti nousta erittäin suuriksi, mikäli useampi paliskunnan kevätlaidunalueelle sijoittuva suunniteltu maankäytön hanke toteutuu.

3 Lausunnon tiivistelmä

Linnustokartoitusten osalta on tärkeää huomioida, että yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Pintavesistöjen kannalta on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien eri vaiheissa olevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien maankäyttösuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Yhteisvaikutusten arviointi myös poronhoidon kannalta on keskeistä, sillä eri alueiden merkitykset poronhoidolle saattavat muuttua tulevaisuudessa. Lisäksi Luke painottaa, että vaikutusten arvioinnissa tulee keskittyä laaja-alaisesti poronhoidon kannalta keskeisiin tekijöihin ja käydä tiivistä vuoropuhelua paliskuntien kanssa koko prosessin ajan.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 16.04.2025 klo 10:46:04.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: